

Поєднання практичної і самостійної роботи студентів як один із методів підвищення ефективності засвоєння знань з хірургії

Мета роботи: встановити ефективність взаємодоповнення практичної і самостійної роботи студентів із використанням джерел наукової літератури та інтернет-джерел у процесі аудиторних занять на кафедрі хірургії.

Ключові слова: практична; самостійна; робота; поєднання; ефективність.

Самостійній роботі студентів у вищих навчальних медичних закладах сьогодні приділяється значна увага, оскільки її правильна організація може сприяти розвитку високої творчої активності, цілеспрямованості і відповідальності. Адже майбутній спеціаліст повинен не тільки здобути міцні знання, оволодіти системою вмінь і навичок, але він повинен також опанувати вміння індивідуально вести пошук необхідної інформації, поповнювати і доповнювати, а найголовніше, вміти її застосовувати [1].

Як відомо, цей вид навчання має два основні напрямки: самостійна робота в процесі аудиторних занять і робота у позааудиторний час. Саме реалізація першого напряму вимагає розробки і застосування ефективних методик та форм організації аудиторних занять, здатних забезпечити високий рівень самостійності студентів і поліпшення якості підготовки [2]. Самостійна робота студентів – це навчальна діяльність, яку організовує студент відповідно до його внутрішніх пізнавальних мотивів, згідно з програмою, яка йому запропонована, і здійснюється та контролюється ним самим у процесі навчання та із зовнішнім опосередкованим системним управлінням з боку викладача [3].

Тому одним з основних завдань викладача у вищій школі постає розумне поєднання репродуктивного викладання готових знань із вмільою організацією самостійної роботи майбутніх фахівців [4].

Поєднання практичної роботи студентів із виконанням відповідного обсягу самостійної роботи, а, значить, відповідно їх ефективність багато у чому залежить від часу, який виділяється для цього. У ТДМУ імені І. Я. Горбачевського для студентів, які проходять навчання на клінічних кафедрах, введено і зберігається система “єдиного дня”. Тобто, студенти приходять на клінічну кафедру і працюють на ній протягом шести академічних годин. Такий підхід дозволяє ефективно розподілити робочий час і приділити значну його частину самостійній роботі.

На кафедрі хірургії № 2 проходять навчання студенти 4, 5 та 6-го курсів, для яких програма передбачає у тому числі і вміння проводити диференційну діагностику. Тому на початку кожного заняття після короткого обговорення ключових питань частині студентів доручається обстеження хворих із тематичною патологією, інша частина студентів обстежує хворих із суміжною патологією, яка близька за симптомами до тематичної. Всі студенти проводять об’єктивне обстеження пацієнтів, а також знайомляться із даними їх лабораторних та інструментальних обстежень. Наступна частина заняття виділяється для самостійної роботи, яка полягає у встановленні і теоретичному обґрунтуванні діагнозів. Вона передбачає самостійне користування і опрацювання навчальної та наукової літератури, яка у повному обсязі наявна у бібліотеці кафедри, а також використання потрібної інформації із мережі “Інтернет” у кафедральному комп’ютерному класі.

Наступним етапом є обговорення і обґрунтування діагнозів тематичних хворих, визначення напрямків і методів їх лікування, показань до операційних втручань. Крім того, проводиться диференційна діагностика з врахуванням тих даних, які були отримані від хворих із суміжною патологією, що є симптоматично близькою до тематичної.

Ще одним видом поєднання практичної і самостійної роботи є візуальне спостереження за проведенням операційних втручань (у тому числі із використанням відеосистем, зокрема при малоінвазивних операціях), засвоєння їх теоретичних основ, з використанням інформаційних ресурсів кафедральної бібліотеки та мережі “Інтернет” і наступне обговорення з аналізом кожного із етапів.

Дана методика проведення занять сприяє ефективнішому засвоєнню теоретичний матеріал з його поглибленим розумінням та усвідомленням за рахунок зіставлення і безпосереднього використання у практичній роботі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. / за ред. В. Г. Кременя. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с.
2. Кірсанова О. В. Роль самостійної роботи студентів в освітньому процесі у вищих медичних навчальних закладах: актуальні питання підготовки майбутніх фармацевтичних та медичних фахівців в умовах сучасної освіти / О. В. Кірсанова // Актуальні питання підготовки майбутніх фармацевтичних та медичних фахівців в умовах сучасної освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, 15 лютого – 24 березня 2016 р. м. Житомир. – Житомир :

- КВНЗ “Житомирський базовий фармацевтичний коледж ім. Г. С. Протасевича” Житомирської обласної ради, – 2016. – С. 08–110.
3. Москаленко В. Ф. Про стан та шляхи вдосконалення організації самостійної роботи студентів / В. Ф. Москаленко, А. П. Яворівський, Л. І. Остапюк // Медична освіта. – 2004. – № 4. – С. 8 – 10.
4. Іванченко О. З. Організація самостійної роботи студентів медичного факультету на практичних заняттях з медичної і біологічної фізики / О. З. Іванченко // Медична освіта. – 2016. – № 1. – С. 78–81.

REFERENCES

1. Kremen, V.H. (2004). (Ed.). *Vyshcha osvita Ukrainy i Bolonskyi protses: navch. Posib. [Higher education in Ukraine and the Bologna process: Teaching manual]*. Ternopil: Navchalna knyha - Bohdan [in Ukrainian].
2. Kirsanova, O.V. (2016). Rol samostiinoi roboty studentiv v osvitnomu protsesi u vyshchykh medychnykh navchalnykh zakladakh aktualni pytannia pidhotovky maibutnikh farmatsevychnykh ta medychnykh fakhivtsiv v umovakh suchasnoi osvity [The role of independent work of students in the educational process in higher medical educational institutions. Actual issues of the training of future pharmaceutical and medical professionals in modern education.]. *Aktualni pytannia pidhotovky maibutnikh farmatsevychnykh ta medychnykh fakhivtsiv v umovakh suchasnoi osvity: Zbirnyk materialiv Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii – Actual Questions of Preparation of Future Pharmaceutical and Medical Specialists in the Conditions of*

- Modern Education: Collection of materials of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference*. Zhytomyr: CHEE "Zhytomyr Basic Pharmaceutical College named after H.S. Protasevich" of the Zhytomyr Regional Council, February 15 - March 24, 2016. Zhytomyr. [in Ukrainian].
3. Moskalenko, V.F., Yavorivskyi, A.P., & Ostapiuk, L.I. (2004). Pro stan ta shliakhy vdoskonalennia orhanizatsii samostiinoi roboty studentiv [About the state and ways of improving the organization of independent work of students]. *Medychna osvita – Medical Education*, 4, 8-10 [in Ukrainian].
4. Ivanchenko, O.Z. (2016). Orhanizatsiia samostiinoi roboty studentiv medychnoho fakultetu na praktychnykh zaniattiakh z medychnoi i biolohichnoi fizyky [Organization of independent work of students of the medical faculty at practical classes on medical and biological physics]. *Medychna osvita – Medical Education*, 1, 78-81 [in Ukrainian].

Отримано 01.10.2018

Електронна адреса для листування: herasymyuk@ukr.net

N. I. HERASYMIUK

I. Horbachevsky Ternopil State Medical University

THE COMBINATION OF PRACTICAL AND INDEPENDENT WORK OF STUDENTS AS ONE OF THE METHODS OF INCREASING EFFICIENCY OF SURGERY KNOWLEDGE

The aim of the work: to establish the effectiveness of complementing practical and independent work of students using sources of scientific literature and internet sources in the course of studies at the Department of Surgery.

Key words: practical; independent work; combination; efficiency.

Н. И. ГЕРАСИМЮК

ГВУЗ “Тернопольский государственный медицинский университет имени И. Я. Горбачевского МОЗ Украины”

СОЧЕТАНИЕ ПРАКТИЧЕСКОЙ И САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ КАК ОДИН ИЗ МЕТОДОВ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УСВОЕНИЯ ЗНАНИЙ ПО ХИРУРГИИ

Цель работы: установить эффективность взаимодополнения практической и самостоятельной работы студентов с использованием источников научной литературы и интернет-источников в процессе аудиторных занятий на кафедре хирургии.

Ключевые слова: практическая; самостоятельная; работа; сочетание; эффективность.